

Kell-e nekünk minimálbér?

2009.11.13.

Várhatóan csak november végére születhet megállapodás a minimálberről, miután az Országos Érdekegyeztető Tanács csütörtöki ülésén sem sikerült megállapodniuk a feleknek. Miközben megy a csata a számokról, egyre többször merül fel a kérdés, van-e egyáltalán szükség minimálbérre, erősíti-e vagy gyengíti a munkaerőpiacot? Cikkünkben két álláspontot, két véleményt olvashatnak.

Miért jó/rossz a minimálbér intézménye? Milyen hatással volt a bevezetése a munkaerőpiacra? Szükség van-e az emelésre? Milyen következményei lennének, ha változatlan maradna vagy megszűnne a minimálbér? - ezeket a kérdéseket tettük fel Pataky Péternek, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége elnökének és Rajné Adamecz Ildikónak, a BDO Forte pénzügyi tanácsadási igazgatójának.

Pataky Péter, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke:

Magyarországon 1987 óta van kötelező legkisebb munkabér. Háromoldalú megállapodás 1988. decemberében született először, amikor létrejött az első érdekegyeztető tanács. Ez az intézmény tehát szervesen beépült a magyar gazdaság életébe. A kötelezően alkalmazandó legkisebb bér meghatározása fontos és szükséges a gazdaság minden szereplőjének. A közhiedelemmel ellentétben nem szociális, hanem munkapiaci szabályozó szerepe van. Bevezetésekor nem volt hatása a munkaerőpiacra, mivel az - a teljes foglalkoztatás korszakában - a mai értelemben még nem létezett.

Úgy vélem, szükség és lehetőség is van az emelésére. A ma érvényes minimálbér havi nettó értéke ugyanis 17 ezer forintra kevesebb, mint egy egyszemélyes háztartás létminimuma. Ha egy felnőtt és egy gyerek van egy háztartásban, akkor 123 ezer forintra van szükségük a minimális megélhetéshez havonta, ezzel szemben a minimálbéres szülő csak 57.817 forintot visz haza. Sokat szeretik ma emlegetni a CSR-t, a vállalati felelősséget. Ez alatt azonban a legritkábban gondolnak a tulajdonosok, a vállalkozások felelősségére a saját dolgozóik vonatkozásában.

Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) csütörtöki plenáris ülésén folytatott bértárgyaláson nem közeledtek az álláspontok, a munkaadói oldal továbbra is 73 000 forintos havi minimálbért ajánlott 2010-re, míg a munkavállalói oldal szerint ennél nagyobb emelésre van szükség. Az OÉT következő plenáris ülésére november 20-án délelőtt kerül sor.

Erre azonban mindig az a válasz, hogy egy gazdasági társaság nem szociális, hanem teljesítmény alapon fizeti a béreket, valamint, hogy vegyük figyelembe a versenyképességet, és azt is milyen források állnak rendelkezésre. Érdemes tehát megnézni mi a valós helyzet. A magyarországi vállalkozások versenyképességének nem a magas bérek szabnak gátat. A magyarországi bérek, beleértve a minimálbért is, sereghajtók Európában, de a visegrádi térségben is. A források tekintetében pedig nem feledkezhetünk meg arról a tényről, hogy 2009. júliusa óta a minimálbér kétszeresének értékéig, 2010-től pedig a teljes bérköltségre nézve 5 százalékponttal csökken a munkáltatók járulékfizetési terhe és megszűnik a tételes EHO. Ez azt jelenti, hogy a 71.500 forintos minimálbér esetén január elsejétől havi 5.525 forint marad a munkáltató zsebében.

Mi történne akkor, ha nem emelnék meg a minimálbért? Az szja változása következtében 2,1 százalékkal emelkedne a nettó értéke, vagyis a jelzett 4,1 százalékos inflációt figyelembe véve 2 százalékkal csökkenne a minimálbéres dolgozó keresetének reálértéke. Egy olyan kollégájának pedig, aki 250 ezer forint bruttót kap, 9 százalékkal nő a nettója, vagyis majdnem 5 százalékkal nő a keresetének vásárlóértéke. Emellett munkáltatójuk bérköltsége 5-7 százalékkal csökkenne. Vagyis mindenképpen szükséges a minimálbér emelése ennek az igazságtalan és tarthatatlan helyzetnek legalább az enyhítésére.

A minimálbér emelés ellenérve az szokott lenni, hogy az munkahelyeket szüntet meg. Az elmúlt húsz év tapasztalata ezt nem támasztja alá. Ismerve a foglalkoztatási adatok alakulását, nincs korreláció a minimálbér emelése és a foglalkoztatási szint alakulása között. Még az emlékezetes 25.500-ról 40.000-re emelést követően sem volt tömeges munkahely megszűnés. Ha eltörölnék a minimálbért, annak két következménye mindenképpen lenne. Egyrészt még kiszolgáltatottabbá tenné a legkisebb érdekérvényesítő képességekkel rendelkező munkavállalókat. Másrészt megnőne a feketegazdaság mértéke, már ennyit sem kellene hivatalos, látható, adózó és járulékfizető jövedelemként bevallani. Véleményem szerint meg kell tartani a minimálbér intézményét, a garantált bérminimummal együtt, és mindkettő mértékének emeléséről meg kell állapodni az OÉT-ben.

Rajné Adamecz Ildikó, a BDO Forte pénzügyi tanácsadási igazgatója:

A minimálbér bevezetésének alapvető célja az volt, hogy valamilyen szinten egy minimális jövedelemszintet biztosítson a mindenkor munkavállalók számára. Magyarországon azonban voltak iparágak, régiók/területek, ahol a munkavállalók egyes csoportjainak bére nem érte el a minimálbér szintjét, ezért már a bevezetését követően tapasztalható volt egy kiszorító hatás is, vagyis azzal, hogy emelni kellett a minimálbér szintjére a fizetéseket, egyúttal sok dolgozónak szűnt meg a foglalkoztatása. Ez ráadásul a hátrányosabb helyzetű régiókat érintette, valamint azokat az iparágakat, ahol magas volt a betanított munka részaránya. Komplet iparágak szűntek meg, vagy estek vissza komoly mértékben, például a textiliparban nagyon sok állás és cég szűnt meg, ott jellemzően alacsonyok voltak a keresetek.

A minimálbér azóta mintegy benchmark-ként funkcionál több szempontból, pl. a béren kívüli juttatások elemeivel kapcsolatos limitek sok esetben a minimálbérhez vannak kötve, a járulékfizetés esetében is a minimálbérhez kötött limitek jelennek meg. Ugyanakkor az elmúlt években az is látható volt a piacon, hogy a munkáltatók egy része, köztük számos kis- és közepes vállalkozás, jellemzően pl. a kereskedelmi és az építőipari szektorokban, nem is igyekeztek a minimálbérnél magasabb béreket fizetni munkatársaik egy jó részének, és béren kívüli juttatásokkal, vagy más módszerekkel kombinálva fizették a munkavállalók javadalmazását, tehát a minimálbér intézménye - egyúttal a felső korlátként is kezdett funkcionálni.

Egy esetleges emelésnek várhatóan megint kiszorító hatása lenne, vagyis ez kötelező költség növekedést jelentene a munkáltatók számára, ráadásul egy olyan időszakban, amikor szinte minden területen szűkül a nyereség, ezért a költségek visszafogása, a hatékonyság növelése a fő kérdés a vállalkozások többsége számára. Valószínűleg újabb munkahelyek szűnnének meg ennek következtében. Egy ilyen időszakban véleményem szerint nem lenne szabad a vállalkozások amúgy is beszűkült mozgásterét még tovább korlátozni. Ugyanakkor az sem egyértelmű, hogy a minimálbér eltörlése automatikusan magával hozná-e új munkahelyek teremtését, vagyis esetleg alacsonyabb bérek mellett több munkavállalót vennének-e fel a

cégek. A minimálbér emelését ezért semmiképpen sem javasolnám a jelen helyzetben, inkább a foglalkoztatást növelő, gazdaságélénkítő lépéseket kellene tenni.

Forrás: [HR Portal](#)